25/03/2021

25η Μαρτίου: Μια διπλή γιορτή για τον απανταχού Ελληνισμό

/ Επικαιρότητα

Η εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου αποτελεί μια διπλή εορτή για τους απανταχού Έλληνες. Από τη μία τιμούμε την εορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και από την άλλη γιορτάζουμε την έναρξη της Εθνικής Παλιγγενεσίας για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού.

Φέτος, η διπλή αυτή γιορτή, προσλαμβάνει μια ιδιαίτερη συμβολική καθώς συμπληρώνονται 200 χρόνια από την έναρξη της Επανάστασης.

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

Ο Ευαγγελισμός είναι το χαρμόσυνο μήνυμα της θείας ενσάρκωσης, πού με τόσο σαφή τρόπο μας το παρουσιάζει ο ευαγγελιστής Λουκάς στο Ευαγγέλιο του (κεφ. Α' στίχ. 26-38). Την ήμερα αυτή, ο θεόσταλτος αρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάζεται στην Παρθένο Μαριάμ και της αναγγέλλει ότι θα γεννήσει υιό, τον Ιησού, το

Σωτήρα και Λυτρωτή του κόσμου. Η σύλληψη στα σπλάγχνα της Θεοτόκου του Λόγου του Θεού θα γίνει, όπως εξηγεί ο Αρχάγγελος του Θεού, με τρόπο υπερφυσικό, με τη χάρη του Παναγίου Πνεύματος. **Η Παναγία** υπακούει στη θεϊκή εντολή και δίνει τη συγκατάθεσή της: ***«Ιδού η δούλη Κυρίου, γένοιτο μοι κατά το ρήμα σου».***

Το πως ξεκίνησε να τιμάται από την Εκκλησία η εορτή του Ευαγγελισμού δεν μας είναι επακριβώς γνωστό. Οι πρώτες μαρτυρίες περί αυτής βρίσκονται στον **Άγιο Πρόκλο, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, το 430 μ.Χ**. και στο Πασχάλιον Χρονικόν (624 μ.Χ.), όπου χαρακτηρίζεται η εορτή του Ευαγγελισμού ως συσταθείσα στις 25 Μαρτίου από τους θεοφόρους Δασκάλους και Πατέρες. Η μεγαλοπρεπής **πανήγυρη του Ευαγγελισμού** τελούνταν από τους Βυζαντινούς στο ναό των **Χαλκοπρατείων,** όπου παρίσταντο και οι αυτοκράτορες.

Η εορτή του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου συγκαταλέγεται στον κύκλο των **θεομητορικών εορτών**.

“Ημέρα ευαγγελιζομένη την λύτρωσιν του ελληνικού έθνους”

Η 25η Μαρτίου είχε οριστεί ως ημέρα έναρξης της Ελληνικής Επανάστασης, κατά του Τουρκικού ζυγού, από τον αρχηγό της **Φιλικής Εταιρείας Αλέξανδρο Υψηλάντη** *«ως ευαγγελιζομένη την πολιτικήν λύτρωσιν του ελληνικού έθνους»*.

Η ημερομηνία αυτή θεωρήθηκε ως σημείο αναφοράς από τις πρώτες ήδη ημέρες της Επανάστασης, και μάλιστα ως έναρξη ειδικής χρονολόγησης, ακόμα και σε περιοχές που είχαν επαναστατήσει νωρίτερα. Τουλάχιστον από το 1823 εθεωρείτο στον κόσμο ημέρα έναρξης της επανάστασης.

Η καθιέρωση της διπλής εορτής

Πρώτος ο **Παναγιώτης Σούτσος** πρότεινε το 1834 την καθιέρωση εορτασμού της Ελληνικής Επανάστασης την 25η Μαρτίου, αναφέροντας ότι ήταν η μέρα γενίκευσης της επανάστασης στην Πελοπόννησο και αναγέννησης της Ελλάδας, σε υπόμνημα το οποίο ο Ιωάννης Κωλέττης υπέβαλε στον Όθωνα ως πρόταση σχεδίου νόμου.

Ωστόσο, ο εορτασμός **«εἰς τὸ διηνεκὲς»** της Επανάστασης την 25η Μαρτίου **καθιερώθηκε το 1838** με το Βασιλικό Διάταγμα 980 / 15(27)-3-1838 της Κυβέρνησης **Όθωνος** και συγκεκριμένα του Γεώργιου Γλαράκη, γραμματέα της Επικρατείας (υπουργού) επί των Εκκλησιαστικών, Δημοσίας Εκπαιδεύσεως και Εσωτερικών.

Ο **πρώτος εορτασμός στην Αθήνα** όπου συμμετείχαν ο **Βασιλιάς Όθων** και η **Βασίλισσα Αμαλία**, πολιτικές και στρατιωτικές αρχές και πλήθος λαού, έγινε στον Ναό της Αγίας Ειρήνης, ο οποίος ήταν τότε Μητροπολιτικός ναός καθώς, ο σημερινός Μητροπολιτικός Ναός των Αθηνών, που είναι αφιερωμένος στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, θεμελιώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου του 1842.

Στρατιωτικές και μαθητικές παρελάσεις

Έως το 1875 ο στρατός βρισκόταν παρατεταγμένος κατά μήκος της διαδρομής της βασιλικής πομπής από τα ανάκτορα προς την εκκλησία και αντίστροφα. **Το 1875 πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά παρέλαση του στρατού** μπροστά από τα ανάκτορα, πρακτική τρέχουσα από τα μέσα του αιώνα σε δημόσιες γιορτές στη Γαλλία και τα γερμανικά κράτη. Την επόμενη χρονιά, αν και δεν πραγματοποιήθηκε στρατιωτική παρέλαση εξαιτίας βροχής, δίπλα στο στρατό παρατάχθηκε και μία πανεπιστημιακή φάλαγγα.

Η πρωιμότερη αναφορά για μαθητική παρέλαση εντοπίζεται το 1899. Τα σχολεία είχαν παραταχθεί και κατά τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου του 1924, όταν ανακηρύχθηκε η Δημοκρατία. Τα επόμενα χρόνια την παρέλαση του στρατού πλαισίωναν και πρόσκοποι και μαθητές στρατιωτικών σχολών. **Το 1932 τα σχολεία της Αθήνας παρέλασαν μπροστά από επισήμους στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη** μαζί με τους προσκόπους, τη «φρουρά της πόλης» και τις «εθνικιστικές οργανώσεις». Από το 1936 η μαθητική παρέλαση, που έγινε μπροστά από τον βασιλιά Γεώργιο και τον Μεταξά, πήρε επίσημο χαρακτήρα.

Το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη

Ένα από σημαντικότερα μνημεία της χώρας μας είναι αυτό του Άγνωστου Στρατιώτη στην πλατεία Συντάγματος στην Αθήνα τα εγκαίνια του οποίου γίναν στις **25 Μαρτίου 1932** στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων για την επέτειο της Ανεξαρτησίας. Το μνημείο ανεγέρθηκε σε αρχιτεκτονικά σχέδια του **αρχιτέκτονα Εμμανουήλ Λαζαρίδη,** ο οποίος είχε βραβευθεί σε σχετικό διαγωνισμό το 1926.

Η διαμόρφωση του μνημείου του **Άγνωστου Στρατιώτη,** ενός ταφικού μνημείου αφιερωμένου στους αγώνες του ελληνικού έθνους, αποτελεί τη σημαντικότερη επέμβαση που δέχεται ο περιβάλλων χώρος του κτίσματος των Παλαιών Ανακτόρων την περίοδο ακριβώς που αποφασίζεται να στεγάσει τη **Βουλή των Ελλήνων**. Η επιλογή της θέσης θα αλλάξει οριστικά τον χαρακτήρα του χώρου, μεταλλάσσοντας αποφασιστικά τη σχέση του κτηρίου με την πόλη.

Η σύλληψη του χρέους απόδοσης τιμής στους άγνωστους πεσόντες των μαχών με τη συμβολική «ταφή» τους, ανάγεται στην κλασική Αθήνα. Στον αναλημματικό τοίχο του μνημείου έχουν χαραχθεί με κεφαλαία γράμματα οι φράσεις ***«Ανδρών επιφανών πάσα γη τάφος»*** και ***«Μία κλίνη κενή φέρεται εστρωμένη των αφανών»***, που αποτελούν αποσπάσματα από τον επιτάφιο λόγο του Περικλή που εκφωνήθηκε το 430 π.Χ. για τους πρώτους νεκρούς του Πελοποννησιακού Πολέμου και καταγράφηκε από τον ιστορικό της αρχαιότητας, Θουκυδίδη.

ΑΝΔ
ΠΑΣ